

Chương 4: Liên kết dữ liệu (data link)

Bùi Văn Hiếu

Email: bvhieu@cse.hcmut.edu.vn

Vấn đề khi trao đổi dữ liệu

- Một số vấn đề khi hai thiết bị kết nối trực tiếp truyền nhận dữ liệu
  - Đồng bộ khung
  - Điều khiển tốc độ truyền dữ liệu
  - Xử lý lỗi gặp phải trên đường truyền
  - Định vị địa chỉ (trong cấu hình multipoint)
  - Phân biệt dữ liệu và thông tin điều khiển
  - Quản lý liên kết

Nội dung

- Điều khiển dòng dữ liệu
- Điều khiển lỗi
- Một số nghi thức điều khiển liên kết dữ liệu

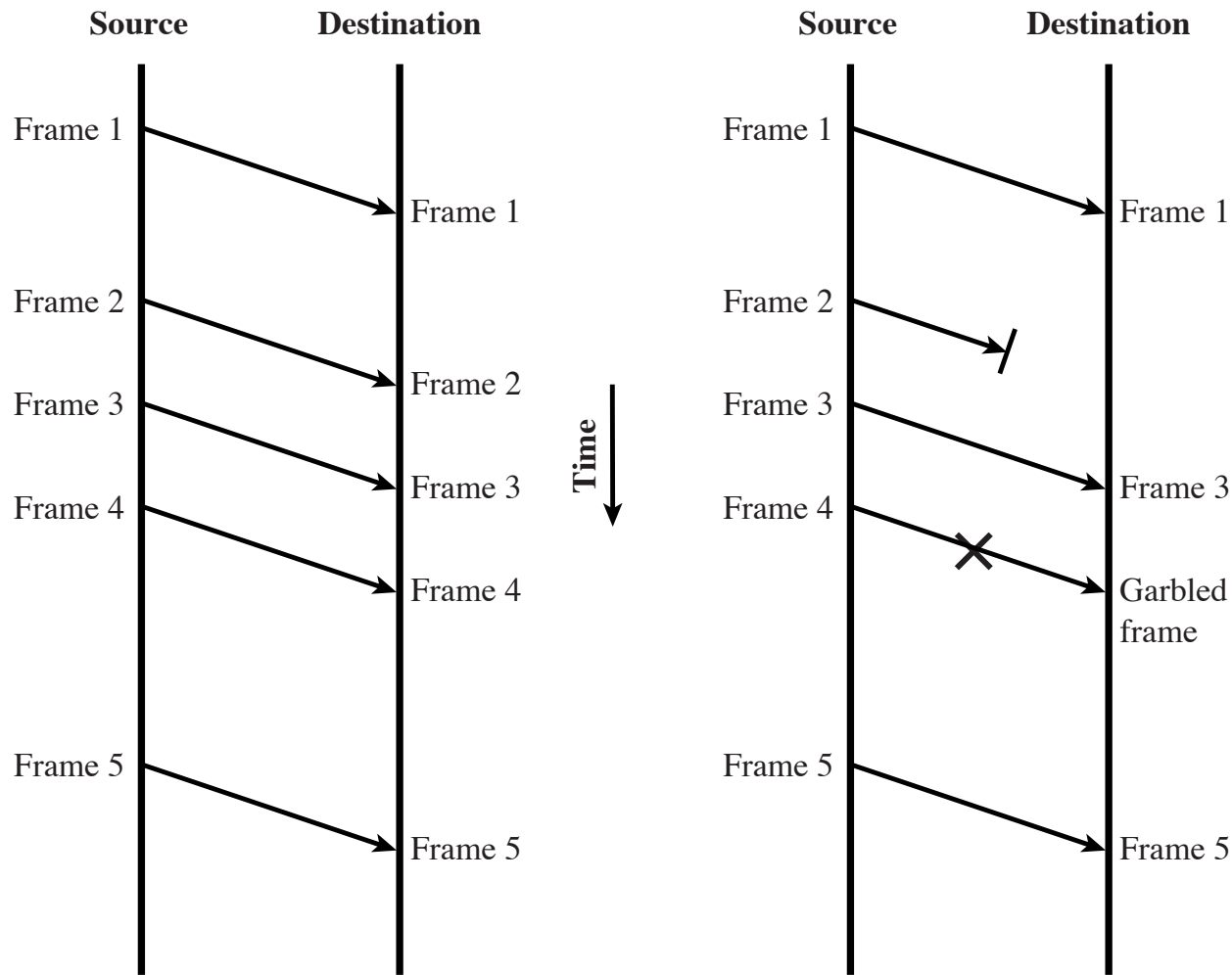
Nội dung

- **Điều khiển dòng dữ liệu**
- Điều khiển lỗi
- Một số nghi thức điều khiển liên kết dữ liệu

Điều khiển dòng dữ liệu

- Bên nhận thường có bộ đệm để nhận dữ liệu
- Khi dữ liệu đến, bên nhận thường thực hiện một số xử lý trước khi gửi lên lớp cao hơn
- Điều khiển dòng: đảm bảo bên phát không gửi dữ liệu quá nhanh
  - Ngăn ngừa việc tràn bộ đệm

Mô hình truyền khung

Error-free transmission

Transmission with losses and errors

Điều kiện giả định

- Tất cả frame đều đến đích
- Không có frame lỗi
- Các frame đến đúng thứ tự

Nghi thức Idle RQ (Stop-and-Wait)

- Đặc điểm
  - Phương pháp đơn giản nhất
  - Được dùng chủ yếu trong các ứng dụng character-oriented.(byte-oriented)
  - Sử dụng kênh truyền hoạt động trong chế độ half-duplex
- Cơ chế hoạt động
  - Nguồn phát dữ liệu (dưới dạng các frame)
  - Đích nhận dữ liệu và trả lời bằng ACK
  - Nguồn phải đợi ACK trước khi phát tiếp dữ liệu
    - Đích có thể ngưng truyền dữ liệu bằng cách không gửi ACK

Idle RQ – Hiệu suất

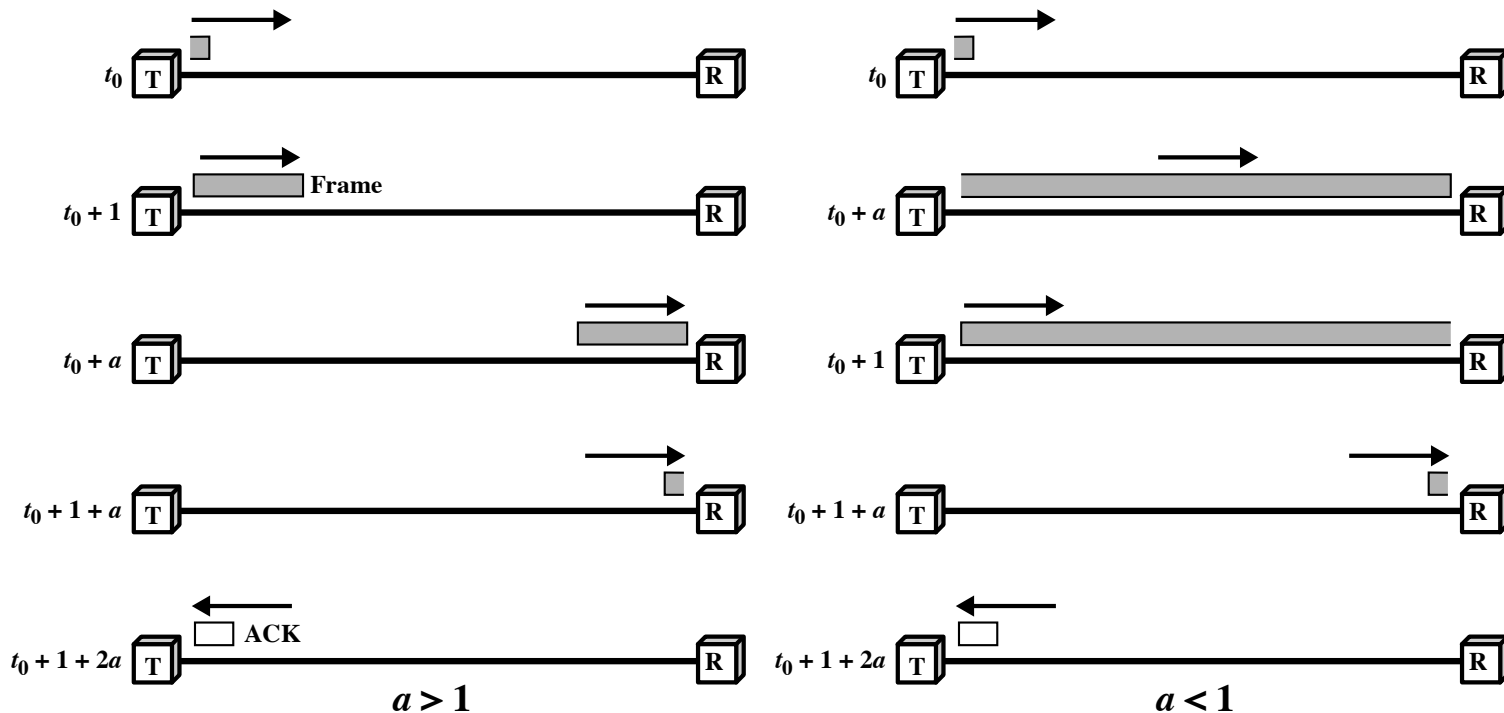
- Khái niệm

- Thời gian truyền (t_{frame}): thời gian cần thiết để gửi tất cả các bit dữ liệu lên đường truyền
- Thời gian lan truyền (t_{prop}): thời gian cần thiết để 1 bit đi từ nguồn đến đích

Idle RQ – Hiệu suất

- Thời gian tổng cộng $T_D = n(2t_{prop} + t_{frame})$
- Hiệu suất đường truyền

$$U = \frac{n \cdot t_{frame}}{T_D} = \frac{1}{1 + 2 \cdot \frac{t_{prop}}{t_{frame}}} = \frac{1}{1 + 2a}$$

Stop-and-Wait Link Utilization (transmission time = 1; propagation time = a)

Vấn đề kích thước frame

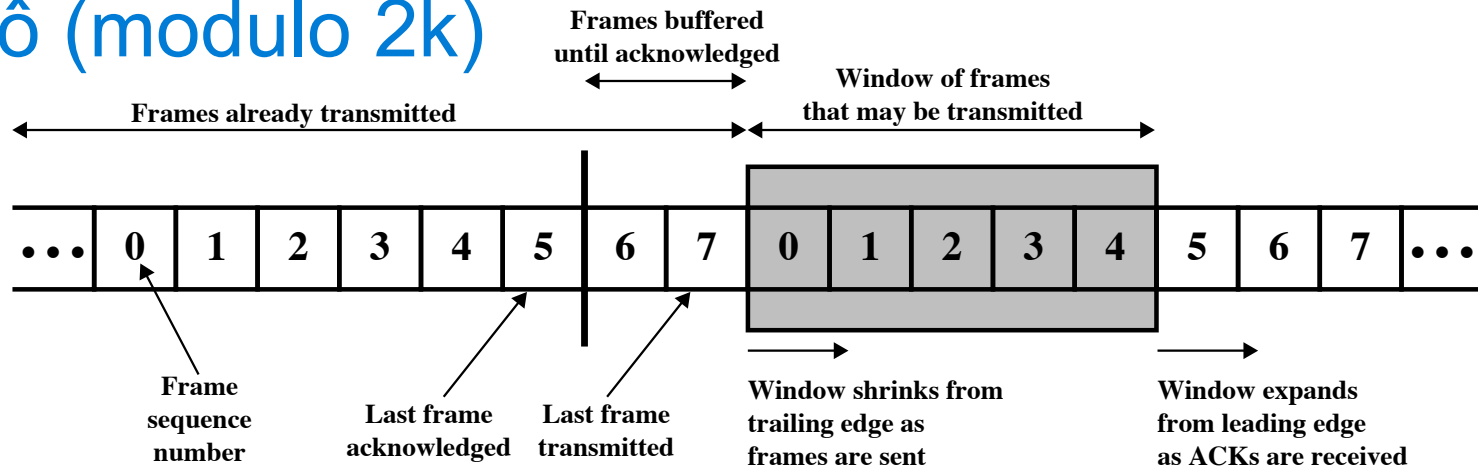
- Hiệu quả đường truyền cao nếu frame kích thước lớn
- Thực tế dữ liệu lớn được chia thành các frame có kích thước nhỏ
  - Kích thước bộ đệm có giới hạn
  - Frame kích thước nhỏ khó xảy ra lỗi
  - Lỗi được phát hiện sớm
  - Khi có lỗi, chỉ cần truyền lại frame nhỏ
  - Ngăn ngừa tình trạng 1 trạm làm việc chiếm đường truyền lâu

Sliding windows

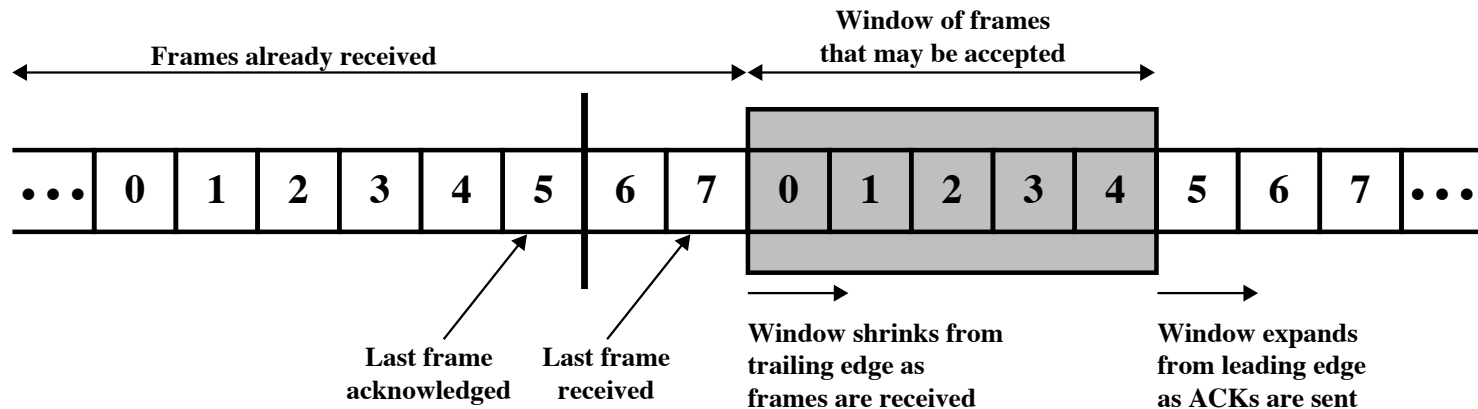
- Cơ chế hoạt động
  - Cho phép nhiều frame có thể truyền đồng thời
  - Bên thu có bộ đệm với kích thước W (có thể nhận W frame)
  - Bên phát có thể truyền tối đa $W-1$ frame mà không cần đợi ACK
  - Đánh số thứ tự cho các frame
  - ACK có chứa số thứ tự của frame kế tiếp có thể truyền

Sliding windows

- Số thứ tự được quay vòng bởi kích thước cửa sổ (modulo $2k$)

Sender's perspective

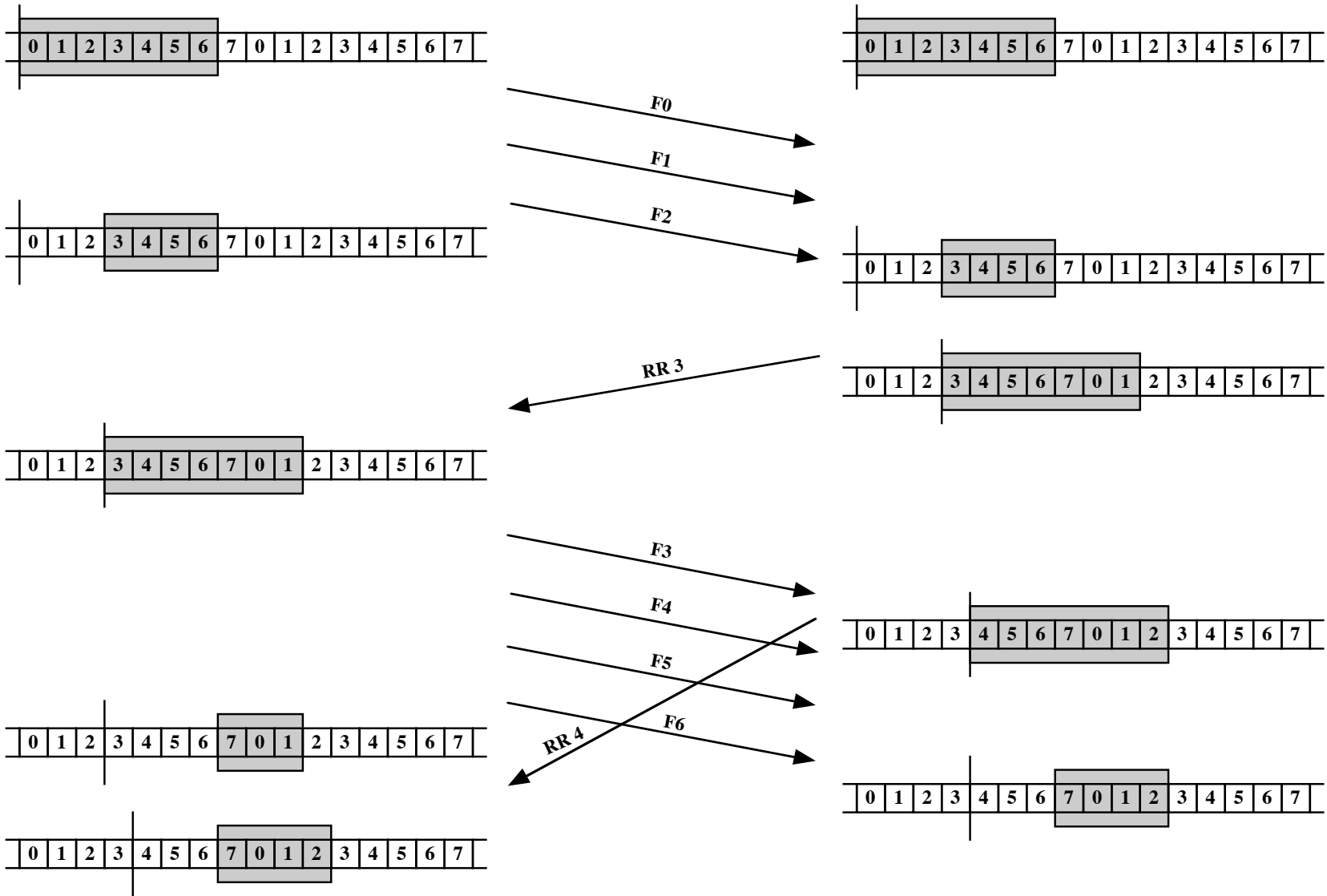

Receiver's perspective

Sliding windows – Ví dụ (tt)

Source System A

Destination System B

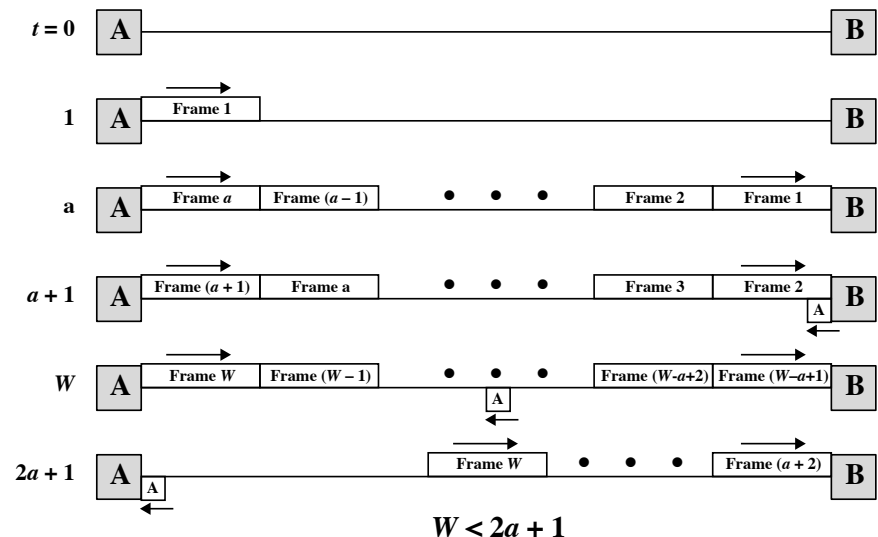
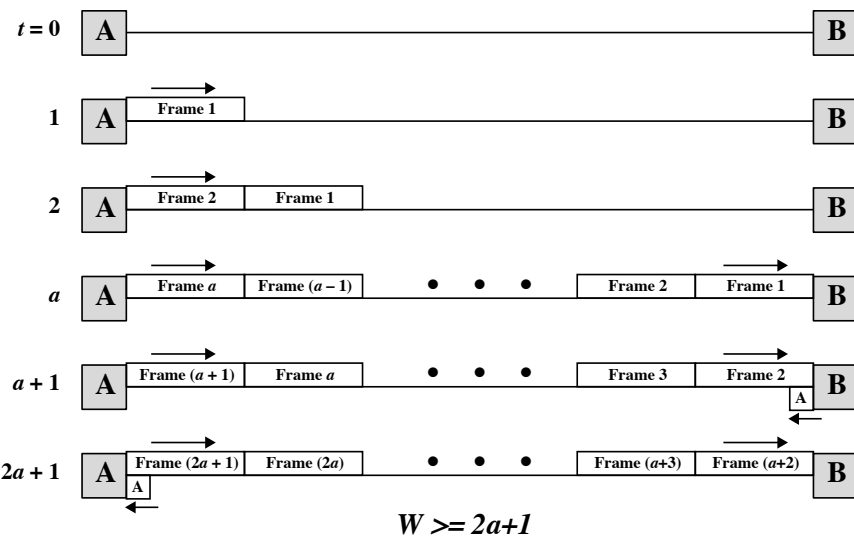
Sliding windows

- Cải tiến
  - Bên thu có thể gửi ACK mà không cho phép bên phát gửi tiếp dữ liệu (Receive Not Ready)
    - Trong trường hợp này, bên thu phải gửi ACK để bình thường hóa việc truyền nhận dữ liệu khi nó sẵn sàng
  - Nếu đường truyền là full-duplex, dùng cơ chế “piggybacking”: tích hợp ACK vào frame dữ liệu
    - Nếu không có dữ liệu để truyền, dùng ACK frame
    - Nếu có dữ liệu để truyền nhưng không có ACK để truyền, gửi lại ACK cuối cùng, hoặc có cờ ACK hợp lệ (TCP)

Sliding windows – Hiệu suất

- Hiệu suất
  - Full- Duplex

$$U = \begin{cases} 1 & N \geq 2a + 1 \\ \frac{N}{1 + 2a} & N < 2a + 1 \end{cases}$$

Nội dung

- Điều khiển dòng dữ liệu
- **Điều khiển lỗi**
- Một số nghi thức điều khiển liên kết dữ liệu

Điều khiển lỗi là gì ?

- Điều khiển lỗi là các kỹ thuật để **phát hiện** và **sửa lỗi** xảy ra trong quá trình truyền các frame
- Bảo đảm truyền nhận dữ liệu **chính xác**

Kỹ thuật điều khiển lỗi

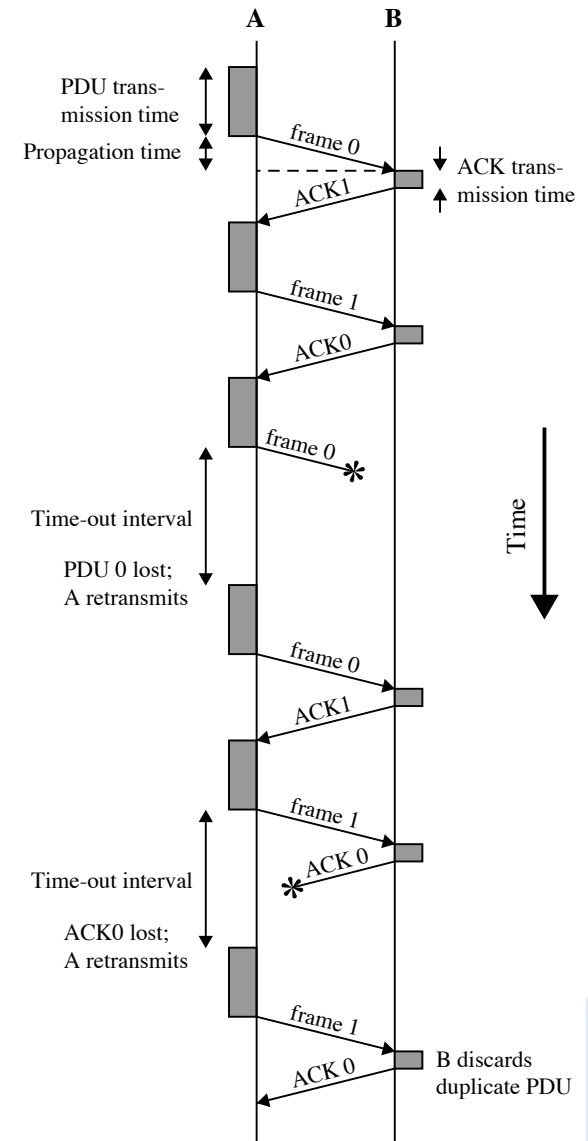
- Phân loại lỗi đối với frame
  - Mất frame: frame không đến đích hoặc đến nhưng thông tin điều khiển trên frame bị hư (bên nhận không thể xác định là frame nào)
  - Frame hư: thông tin điều khiển trên frame xác định được, nhưng dữ liệu trong frame bị lỗi
- Phát hiện lỗi (CRC, Parity, ...)
- Positive ACK – xác nhận các frame nhận được
- Negative ACK (NAK) – yêu cầu truyền lại cho các frame bị hư
- Truyền lại sau một thời gian time-out

Cơ chế

- Dựa trên điều khiển dòng
- Kỹ thuật ARQ (Automatic Repeat Request)
  - Cho phép các nghi thức liên kết dữ liệu quản lý lỗi và yêu cầu **truyền lại**
  - Phân loại
    - Idle RQ (stop-and-wait)
      - Dùng với cơ chế điều khiển dòng stop-wait
    - Continuous RQ
      - Dùng với cơ chế điều khiển dòng sliding-window
      - Selective repeat
      - Go-back-N

Idle RQ

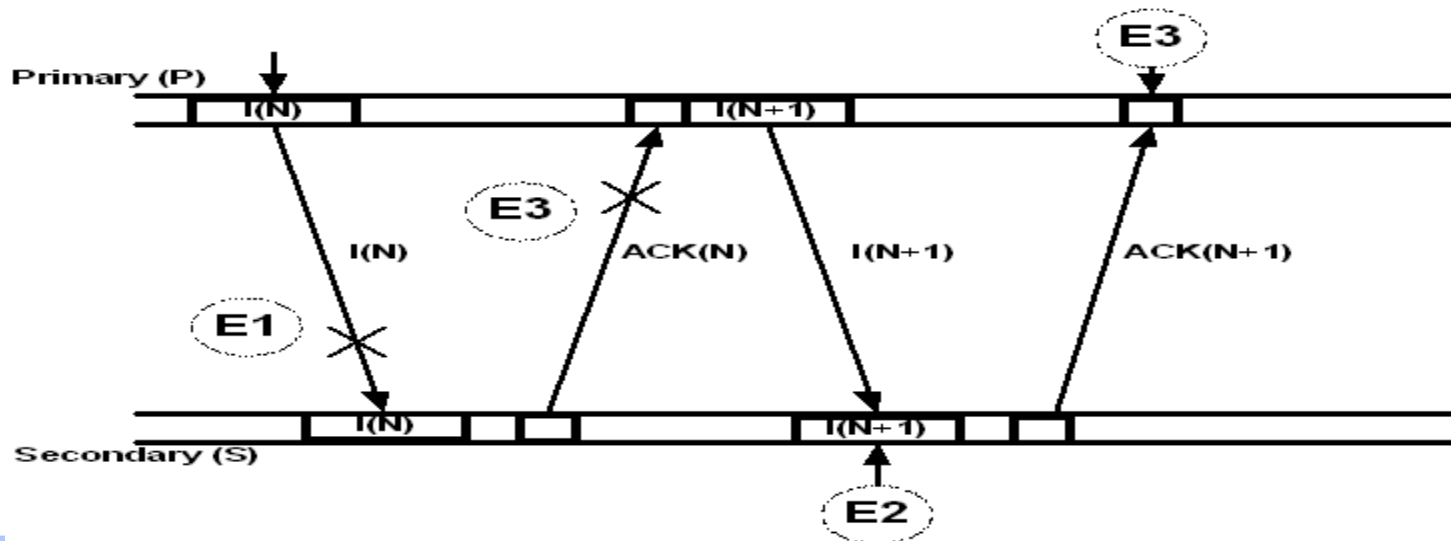
- Cơ chế hoạt động
  - A gửi một I-Frame (Information Frame) đến B
  - A đợi phản hồi từ B trước khi gửi tiếp frame
    - ACK-Frame – A gửi dữ liệu **mới**
    - NAK-Frame – A **gửi lại** dữ liệu
    - Không nhận được trả lời – A gửi lại sau thời gian **time-out**
- Ưu/khuyết điểm
  - Đơn giản
  - Độ hiệu quả đường truyền thấp

Stop-and-Wait

■ Các loại lỗi

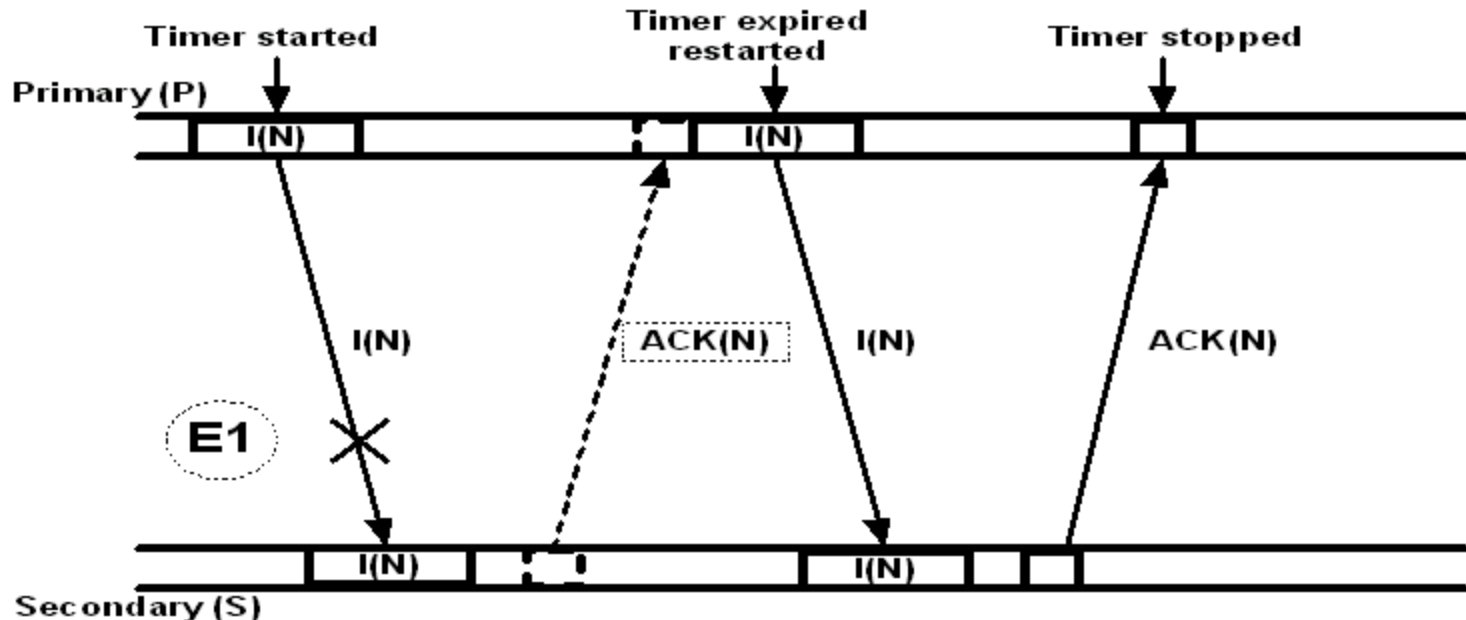
- (E1) I-Frame không đến được bên nhận
- (E2) I-Frame đến được bên nhận nhưng nội dung I-Frame bị sai
- (E3) ACK-Frame không đến được bên gửi hay ACK-Frame đến được bên gửi nhưng nội dung ACK-Frame bị sai

Stop-and-Wait

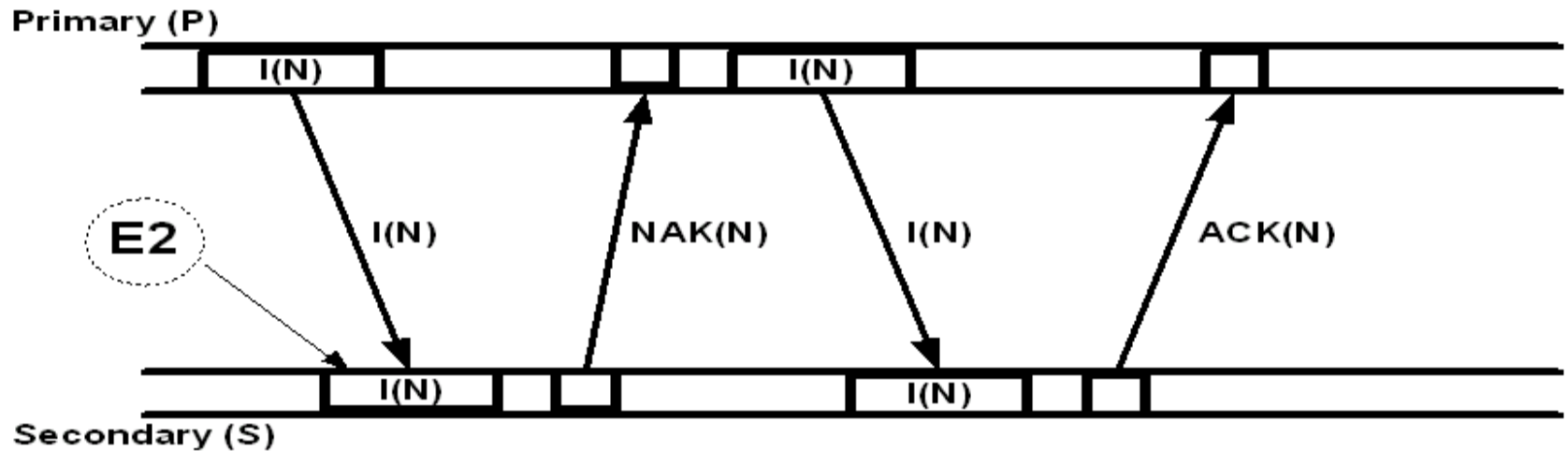
■ Sửa lỗi E1

- Sử dụng timer: bên gửi sau khi gửi đi một I-Frame thì khởi động một bộ đếm thời gian, sau khoảng thời gian đợi T mà chưa nhận được tín hiệu ACK/NAK báo về thì xem như I-Frame chưa tới và gửi lại frame này.

Stop-and-Wait

- Sửa lỗi E2
  - Truyền lại Frame

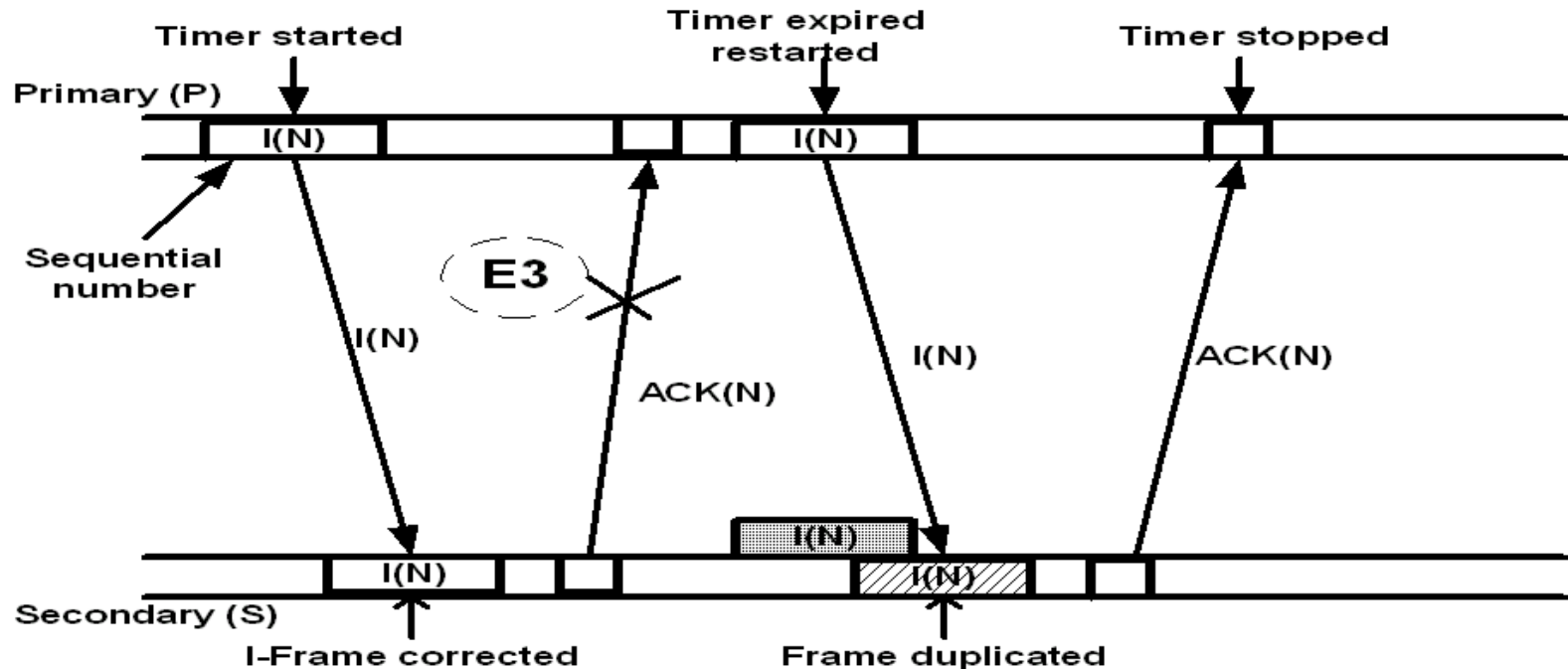

Stop-and-Wait

■ Sửa lỗi E3

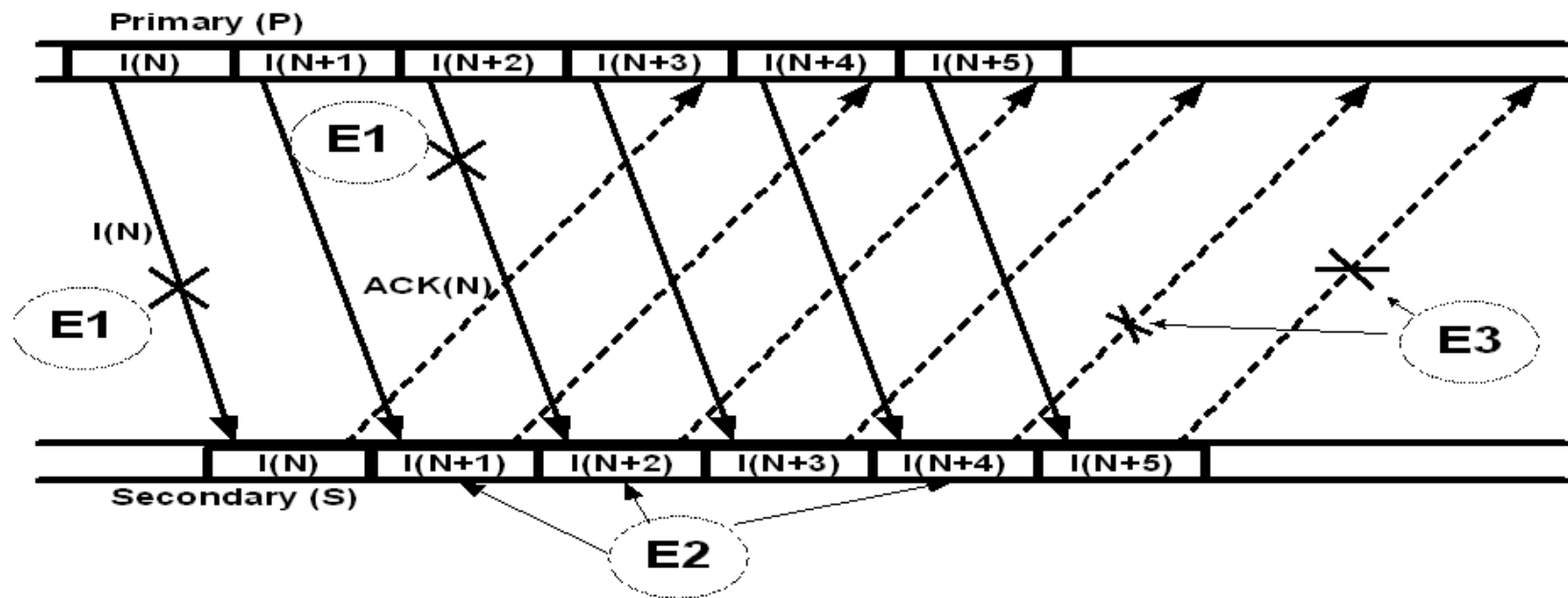
- Không nhận được ACK-Frame: truyền lại
- Lỗi lặp lại frame (duplicated frame): dùng chỉ số tuần tự frame (sequential number) để bên nhận có thể loại bỏ các frame trùng lặp

- Cơ chế hoạt động
  - Điều khiển
    - RR = receive ready = ACK = acknowledge
    - REJ = reject = NAK = negative acknowledge
  - Dựa trên cơ chế sliding window
    - A gửi liên tục các I-Frame đến B (trong khi cơ chế điều khiển dòng **còn cho phép**)
    - B chỉ nhận I-Frame theo **đúng chỉ số** tuần tự
    - Truyền lại **tất cả** các Frame kể từ Frame sai đầu tiên trở đi

Go-back-N – Các trường hợp lỗi

- Các kiểu lỗi tương tự như trong Idle RQ (có thể xảy ra đồng thời trên nhiều frame)
  - (E1) I-Frame không đến được bên nhận
  - (E2) I-Frame đến được bên nhận, nội dung I-Frame sai
  - (E3) ACK-Frame không đến được bên gửi

▪ Sửa lỗi E1

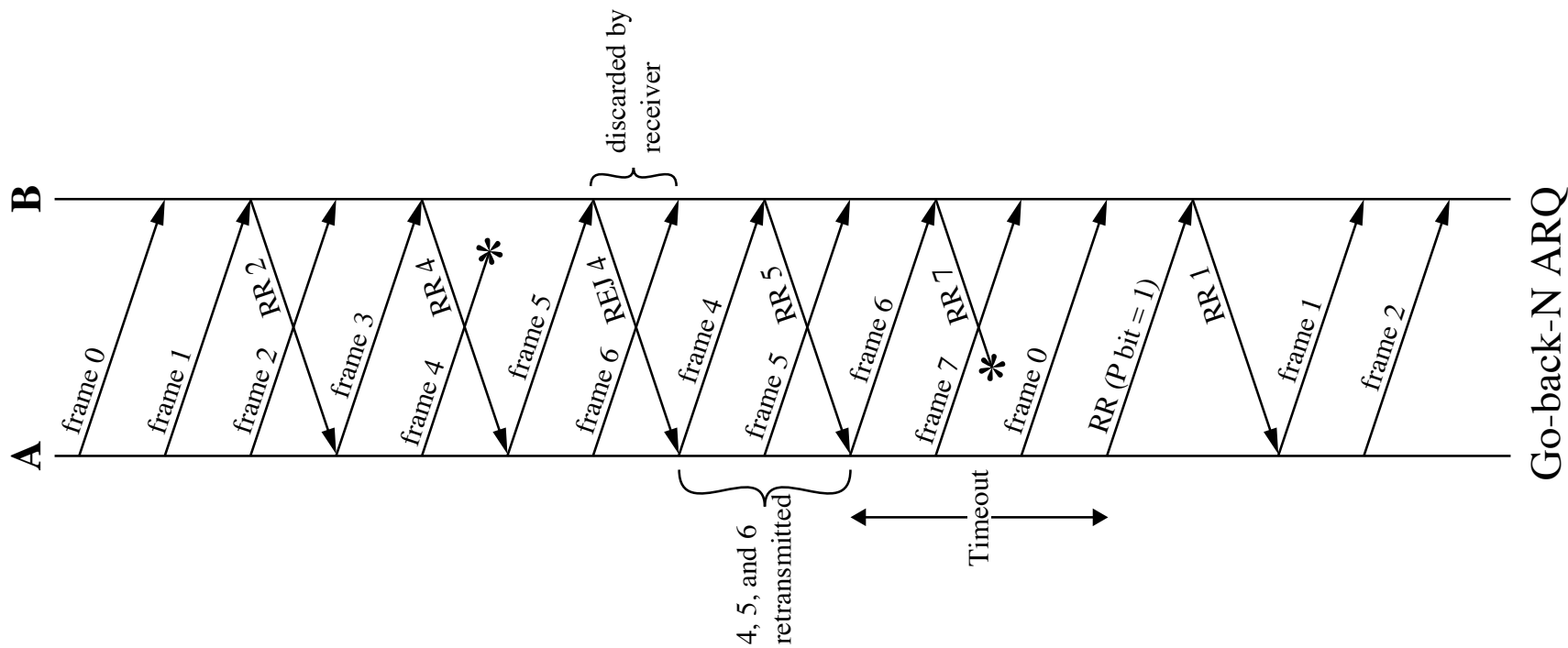
- Sử dụng danh sách truyền lại (Retransmission list) lưu các I-Frame gửi nhưng **chưa có ACK**
- Khi gửi mỗi I-Frame thì khởi động một **bộ đếm** thời gian tương ứng với I-Frame đó
- **Sau khoảng thời gian** đợi T mà chưa nhận được frame ACK thì xem như I-Frame này chưa tới và **gửi lại** các frame kể từ frame này
- Bên nhận chỉ nhận các frame đúng trình tự nên sẽ **bỏ những frame sau** frame đã không đến
  - Cải tiến bằng cách gửi NAK tương ứng (bên nhận không cần đợi timeout nên sẽ nhanh hơn)

Go-back-N

- Sửa lỗi E2
  - Bên nhận **phát hiện lỗi** ở frame i
  - Bên nhận báo cho bên gửi bằng **NAK_i** và **loại bỏ** các frame sau i
  - Bên gửi gửi lại các frame **từ frame_i**
  - Thời gian đáp ứng nhanh hơn so với dùng timeout.

- Sửa lỗi E3
  - ACK_i bị mất
  - Nếu sau đó có $ACK_{i+1}, ACK_{i+2}...$ thì truyền bình thường
  - Nếu timeout bên gửi sẽ gửi lại I-Frame
  - Bên nhận phát hiện frame truyền lại này đã nhận nên sẽ báo lại ACK (hoặc NAK) tương ứng
  - Khi nhận ACK, bên phát không cần truyền lại tất cả các frame mà có thể truyền frame từ chỉ số trong ACK

Go-back-N ví dụ

Go-back-N ARQ

Selective Repeat

- Cơ chế hoạt động
  - Tương tự như Go-Back-N
  - Chỉ gửi lại các frame bị NAK hoặc time-out
  - Bên nhận có thể nhận I-frame không theo đúng chỉ số tuần tự
  - Bên nhận phải có buffer để lưu lại các frame đến không theo đúng chỉ số tuần tự

Vấn đề kích thước cửa sổ

- Tình huống: window kích thước 7
  - A gửi các frame từ 0 đến 6 qua B
  - B xác nhận tất cả, nhưng tất cả ACK đều bị mất
  - A đợi bị timeout, nên gửi lại frame 0
  - B lúc này đã dịch cửa sổ nhận, có thể nhận các frame 7,0,1,...5. Nó tưởng frame 7 bị mất và 0 là frame mới, nên chấp nhận (trùng frame)
- Đây là vấn đề trùng lặp giữa cửa sổ gửi và cửa sổ nhận
- Do đó kích thước cửa sổ tối đa là $\frac{1}{2}(N)$ (N là chỉ số tuần tự lớn nhất)

Selective Repeat

- Sửa lỗi E1
  - Sử dụng danh sách truyền lại (Retransmission list) lưu các I-Frame gửi nhưng chưa có ACK
  - Khi gửi mỗi I-Frame thì khởi động một bộ đếm thời gian tương ứng với I-Frame đó
  - Sau khoảng thời gian đợi T mà chưa nhận được frame ACK thì gửi lại frame này

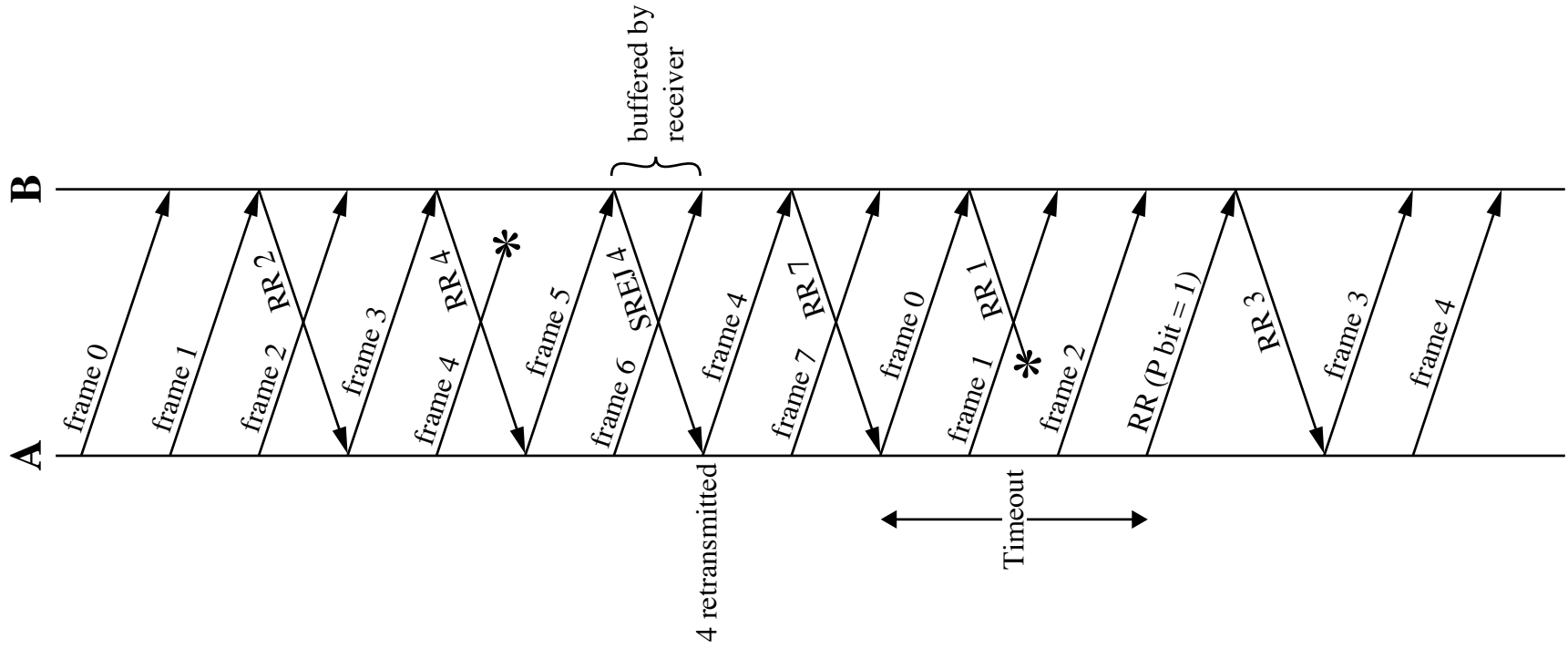
Selective Repeat

- Sửa lỗi E2
  - I-Frame truyền đến bên nhận nhưng bị lỗi
  - Bên nhận báo cho bên gửi biết thông qua NAK-Frame
  - Bên nhận vẫn lấy các frame tiếp theo vào bộ đệm (nhưng chưa đưa lên lớp trên)
  - Bên gửi chỉ truyền lại I-Frame bị lỗi
  - Bên nhận nhận đúng các frame theo trình tự thì có thể đưa dữ liệu lên lớp trên

Selective Repeat

- Sửa lỗi E3
  - Sử dụng chỉ số tuần tự frame (sequential number): Khi ACK-frame bị lỗi hay không đến được bên gửi, sau thời gian timeout bên gửi sẽ gửi lại I-Frame này

Selective Repeat ví dụ

Selective-reject ARQ

Điều khiển lỗi – Hiệu suất

- Stop-and-wait protocol

$$U = \frac{1-P}{1+2a}$$

- Go-back-N protocol

$$U = \begin{cases} \frac{1-P}{1+2aP} & N > 2a+1 \\ \frac{N(1-P)}{(2a+1)(1-P+NP)} & N < 2a+1 \end{cases}$$

- Selective repeat protocol

$$U = \begin{cases} 1-P & N > 2a+1 \\ \frac{N(1-P)}{1+2a} & N < 2a+1 \end{cases}$$

Nội dung

- Điều khiển dòng dữ liệu
- Điều khiển lỗi
- **Một số nghi thức điều khiển liên kết dữ liệu**
  - Nghi thức Binary synchronous communication (BSC)
  - Nghi thức High-level data link control (HDLC)
  - Một số nghi thức tựa DLC khác

Nội dung

- Điều khiển dòng dữ liệu
- Điều khiển lỗi
- Một số nghi thức điều khiển liên kết dữ liệu
  - **Nghi thức Binary synchronous communication (BSC)**
  - Nghi thức High-level data link control (HDLC)
  - Một số nghi thức tựa DLC khác

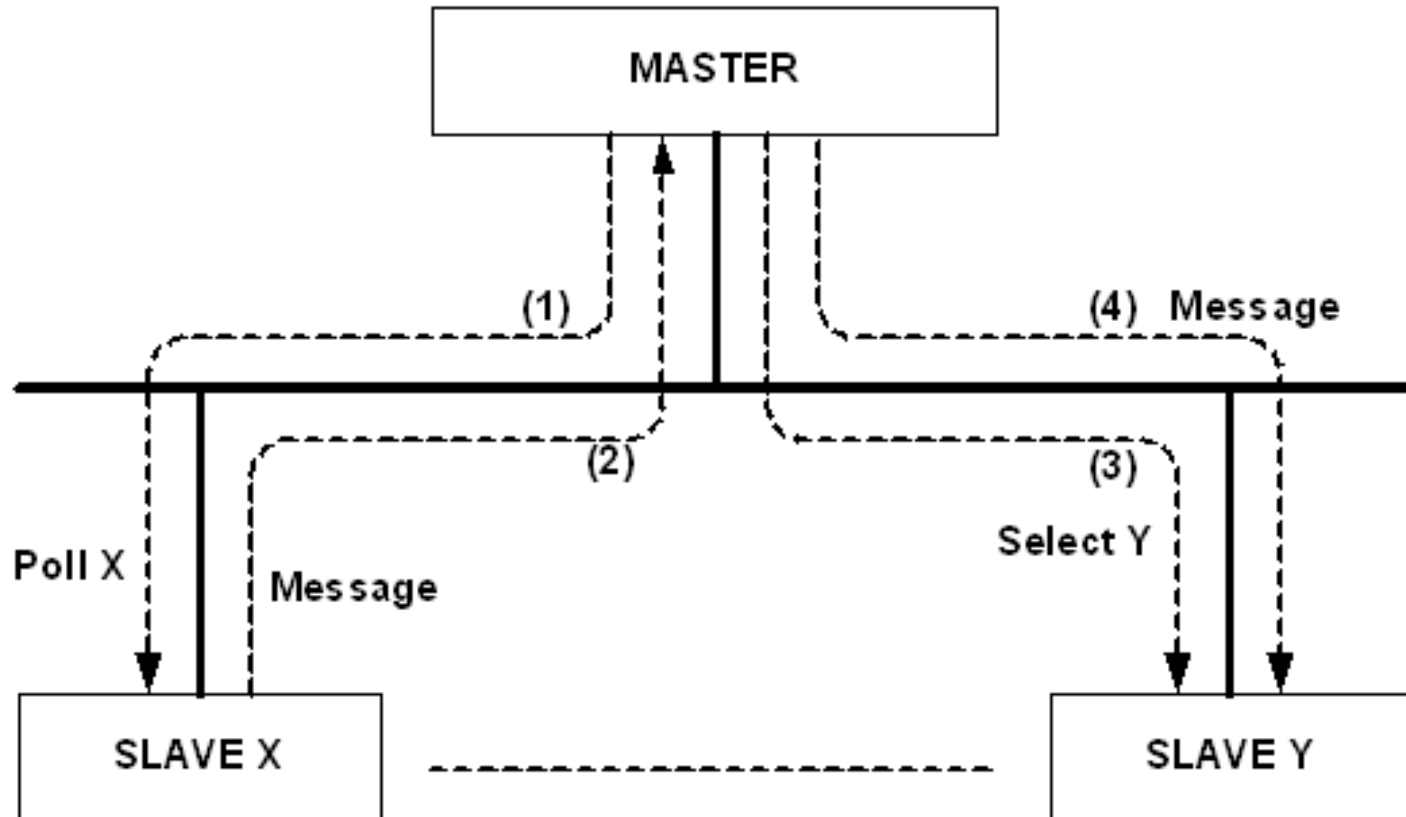

Nghi thức BSC

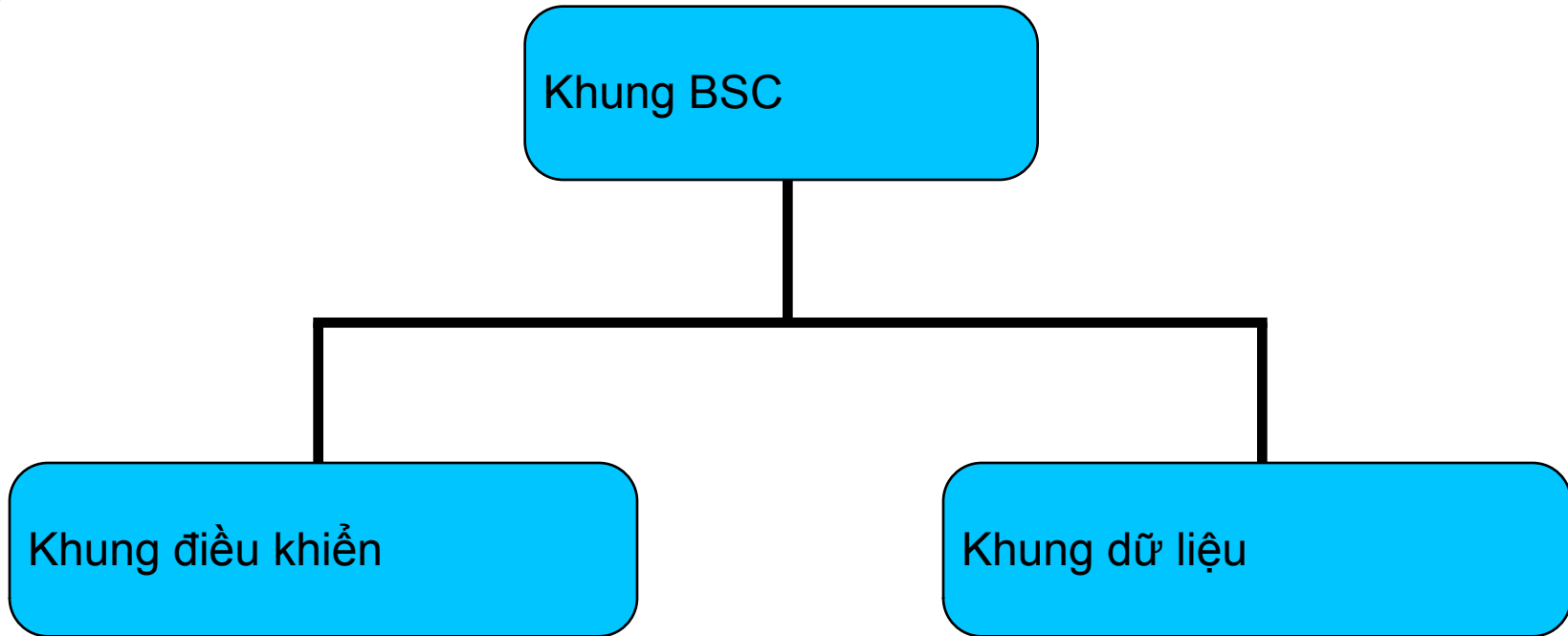
- Nghi thức hướng đến kí tự
- IBM
  - ISO 1745
  - ANSI X3.28
- Hỗ trợ truyền half-duplex
- Cấu hình point-to-point hoặc multipoint
- Truyền dẫn đồng bộ hoặc bất đồng bộ
- Điều khiển lỗi “Idle RQ”

Nghi thức BSC

- Cơ chế hoạt động Poll-Select

Khung BSC

Khung giám sát (điều khiển)

Poll/Select sequence

Positive ack for even/odd-numbered frame

Negative ack for even/odd-numbered frame

Positive select response

Negative select response

End of Transmission/ no messages to send

Định dạng khung BSC

Single Block Message

SYN	SYN	SOH	Id	Station Adc	STX	Text	ETX	BCC
-----	-----	-----	----	-------------	-----	------	-----	-----

First Block of Multiblock message

SYN	SYN	SOH	Id	Station Adc	STX	Text	ETB	BCC
-----	-----	-----	----	-------------	-----	------	-----	-----

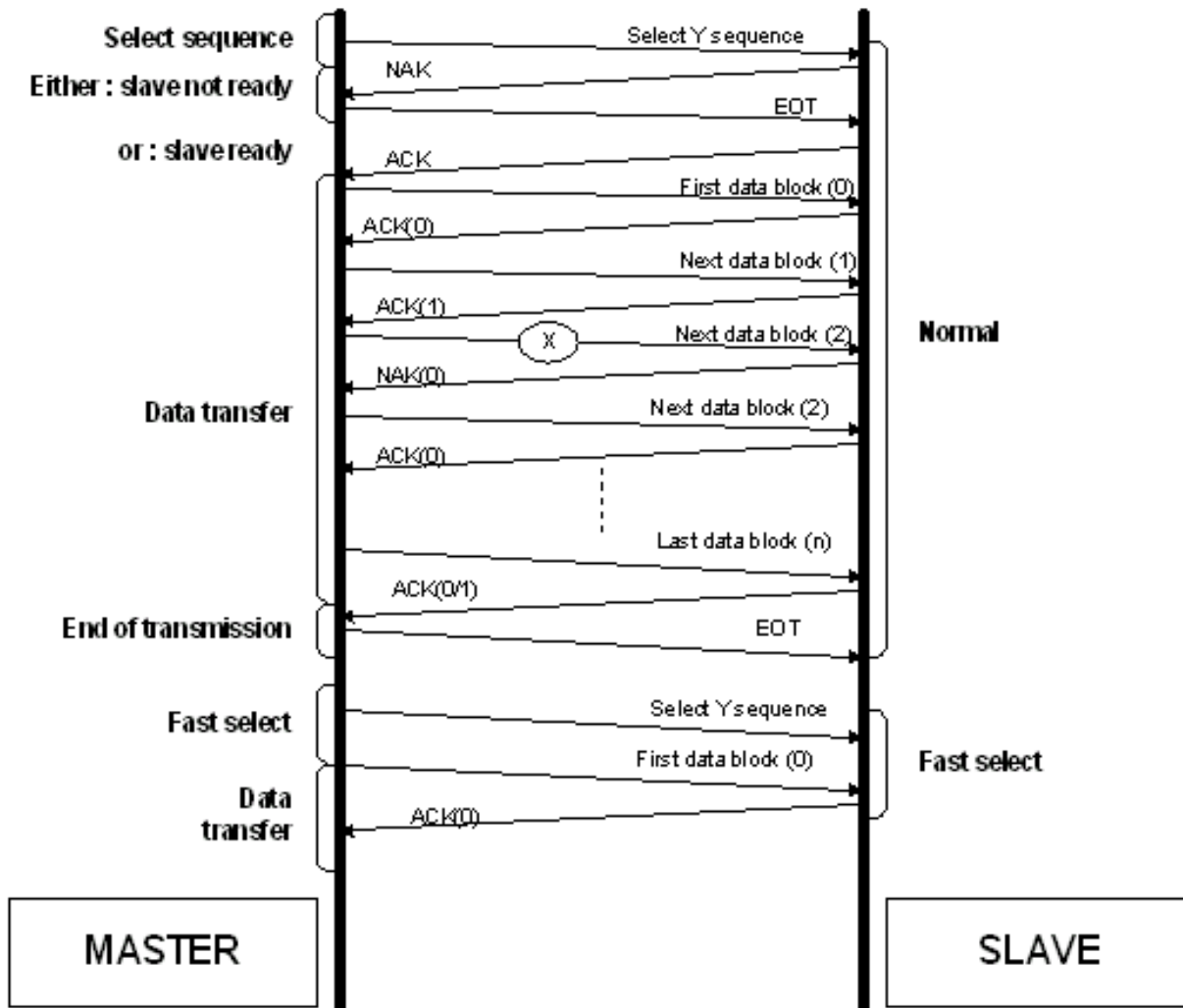
Intermediate block(s) of Multiblock message

SYN	SYN	SOH	Id	STX	Text	ETB	BCC
-----	-----	-----	----	-----	------	-----	-----

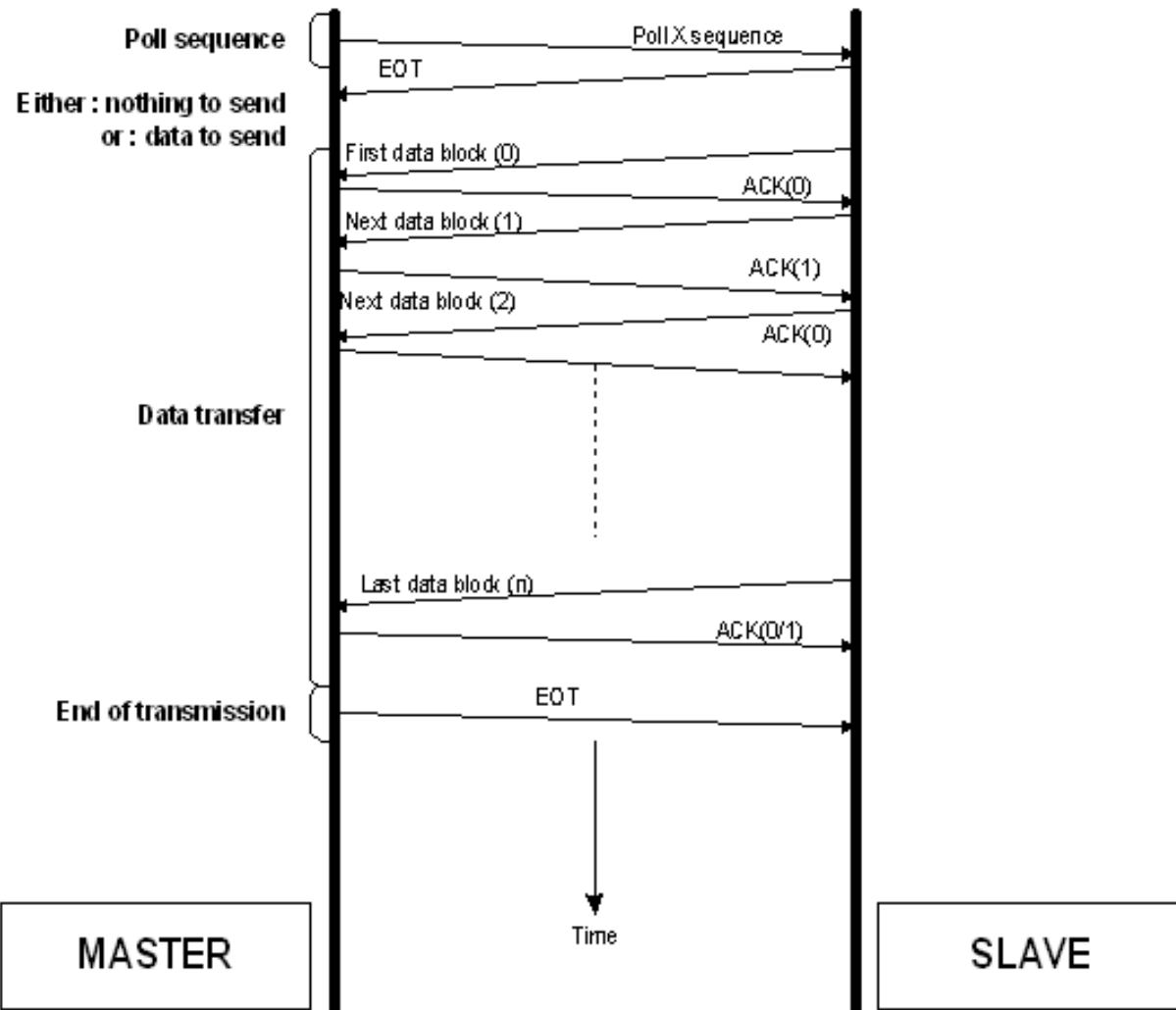
Last block of Multiblock message

SYN	SYN	SOH	Id	STX	Text	ETX	BCC
-----	-----	-----	----	-----	------	-----	-----

Chuỗi khung trong chế độ Select

Chuỗi khung trong chế độ Poll

Đánh giá giao thức BSC

- Hạn chế
  - Không đánh số thứ tự (idle ARQ)
  - Chỉ truyền half-duplex
  - Phụ thuộc mã điều khiển (code-dependent)
  - Không điều khiển lỗi cho các trường điều khiển
  - Không có khả năng mở rộng
  - Tình trạng độc chiếm đường truyền của máy phát
  - Thủ tục khó sử dụng đối với văn bản

Nội dung

- Điều khiển dòng dữ liệu
- Điều khiển lỗi
- Một số nghi thức điều khiển liên kết dữ liệu
  - Nghi thức Binary synchronous communication (BSC)
  - **Nghi thức High-level data link control (HDLC)**
  - Một số nghi thức tựa DLC khác

High-level Data Link Control (HDLC)

- Nghi thức liên kết dữ liệu quan trọng nhất
- Chuẩn hoá: ISO 3009, ISO 4335
- Nhiều nghi thức liên kết dữ liệu khác tương tự (hoặc dựa trên) nghi thức này

High-level Data Link Control – HDLC

- Nghi thức hướng đến bit
- Đặc điểm
  - Hoạt động ở chế độ full-duplex
  - Liên kết point-to-point hoặc multipoint
  - Truyền dẫn đồng bộ
  - Điều khiển lỗi “Continuous RQ”
  - Có thể dùng cho các liên kết với giá trị lớn và nhỏ của a

Nghi thức HDLC

- Mục tiêu
  - Không phụ thuộc mã điều khiển
  - Khả năng thích ứng
  - Hiệu quả cao
  - Độ tin cậy cao

Các đặc tính cơ bản

- Phân loại các trạm
  - Trạm chính (primary station)
    - **Điều khiển** hoạt động của liên kết
    - Các khung (frame) phát ra được gọi là lệnh (command)
  - Trạm phụ (secondary station)
    - Hoạt động **dưới sự điều khiển** của trạm chính
    - Các khung phát ra được gọi là đáp ứng (response)
    - Trạm chính duy trì các liên kết **luận lý** riêng cho các trạm phụ
  - Trạm tổ hợp (combined station)
    - **Kết hợp** đặc điểm của cả trạm chính và trạm phụ
    - Có thể phát ra các lệnh và đáp ứng

Các đặc tính cơ bản (tt)

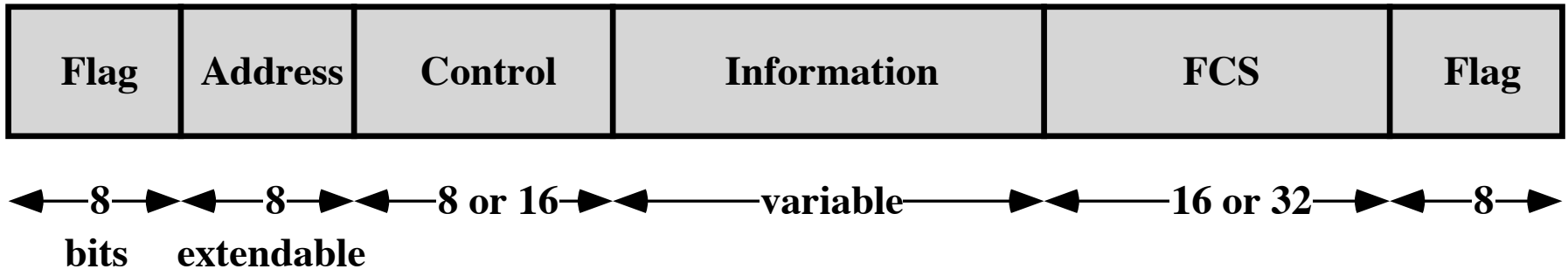
- Cấu hình liên kết (link configuration)
  - Không cân bằng (unbalanced)
    - Bao gồm **một** trạm chính và **một hoặc nhiều** trạm phụ
    - Hỗ trợ truyền half duplex và full duplex
  - Cân bằng (balanced)
    - Bao gồm **hai** trạm tổ hợp
    - Hỗ trợ truyền half duplex và full duplex

Các đặc tính cơ bản (tt)

- Chế độ truyền (transfer mode)
  - Normal Response Mode (NRM)
    - Được sử dụng trong cấu hình **không cân bằng**
    - **Trạm chính** khởi động việc trao đổi dữ liệu
    - Trạm phụ chỉ có thể truyền dữ liệu **đáp ứng** với lệnh từ trạm chính
    - Được dùng trong đường multidrop
  - Asynchronous Balanced Mode (ABM)
    - Được sử dụng trong cấu hình **cân bằng**
    - **Một trong hai** trạm có thể khởi động việc trao đổi dữ liệu
    - Được sử dụng phổ biến nhất
  - Asynchronous Response Mode (ARM)
    - Được sử dụng trong cấu hình **không cân bằng**
    - Trạm phụ **có thể khởi động** quá trình truyền dữ liệu
    - Trạm chính **vẫn chịu trách nhiệm** cho đường truyền (khởi động, điều khiển lỗi, ngắt kết nối ...)
    - Ít được sử dụng

Cấu trúc khung (frame structure)

- HDLC sử dụng truyền dẫn đồng bộ
- Truyền dẫn theo khung
- Sử dụng một cấu trúc khung **duy nhất** cho tất cả trao đổi dữ liệu và điều khiển

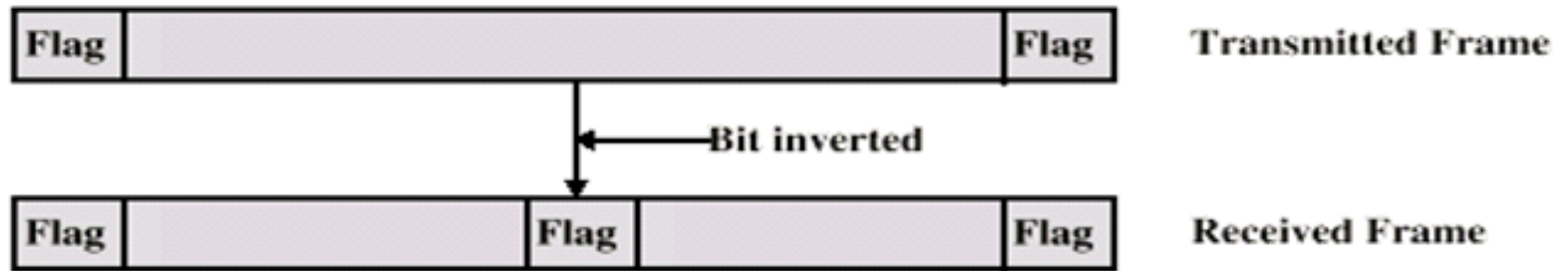
Cờ điều khiển (flag)

- Dùng để **phân cách** khung (đầu và cuối)
  - Giá trị: 01111110
- Có thể dùng **vừa là kết thúc** khung này **vừa là bắt đầu** khung khác
- Sử dụng kỹ thuật **chèn bit** (bit stuffing) để tránh xuất hiện cờ trong dữ liệu
  - Bit stuffing: 0 được chèn thêm mỗi khi xuất hiện năm số 1 liên tiếp trong phần dữ liệu

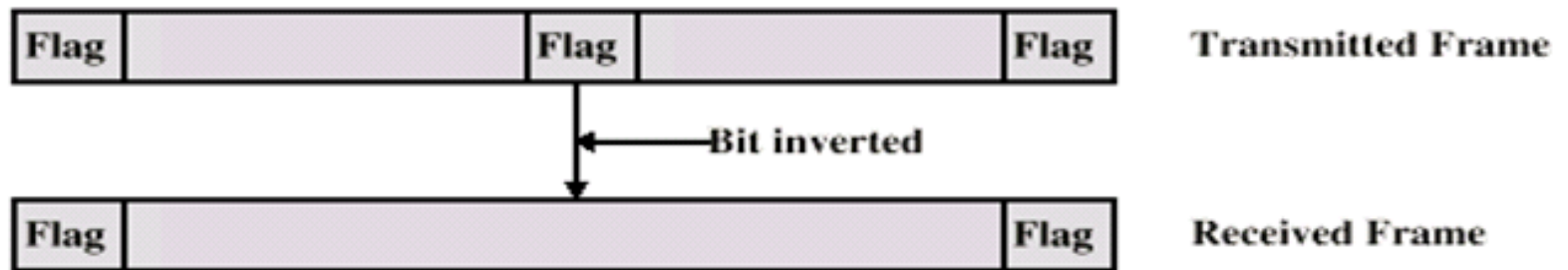
11111111111111011111101111110

1111101111101101111101011111010

Ảnh hưởng nếu lỗi xảy ra với cờ

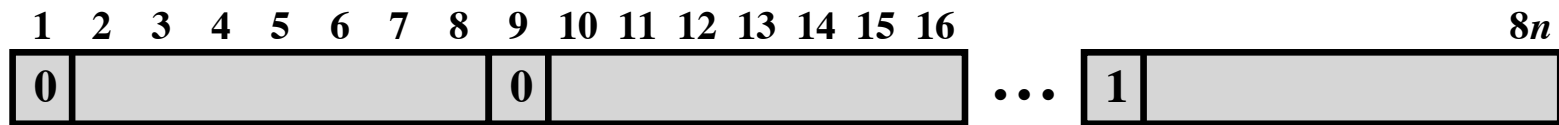
(b) An inverted bit splits a frame in two

(c) An inverted bit merges two frames

Trường địa chỉ

- Dùng để **xác định** trạm phụ đã gửi hoặc sẽ nhận khung
- Không cần thiết trong kết nối điểm-điểm nhưng **vẫn được giữ** để nhất quán)
- Thường dài 8 bit
- Giá trị “1111111” là địa chỉ broadcast (gửi đến tất cả)
- **Có thể mở rộng** thành bội số của 7 bit
  - LSB của mỗi octet báo đây là octet cuối cùng (1) hay chưa (0)

Extended Address Field

Trường điều khiển

- HDLC định nghĩa **ba** loại khung, tương ứng có ba loại trường điều khiển
  - Khung thông tin (I-frame) chứa dữ liệu cần truyền
    - Điều khiển dòng và điều khiển lỗi được gửi kèm trong các khung thông tin (piggybacked)
  - Khung giám sát (supervisor frame, S-frame) dùng cho ARQ khi piggybacking không được dùng
  - Khung không số (unnumbered frame, U-frame) bổ sung các chức năng điều khiển liên kết

	1	2	3	4	5	6	7	8
I: Information	0	N(S)		P/F	N(R)			
S: Supervisory	1	0	S	P/F	N(R)			
U: Unnumbered	1	1	M	P/F	M			

N(S) = Send sequence number
N(R) = Receive sequence number
S = Supervisory function bits
M = Unnumbered function bits
P/F = Poll/final bit

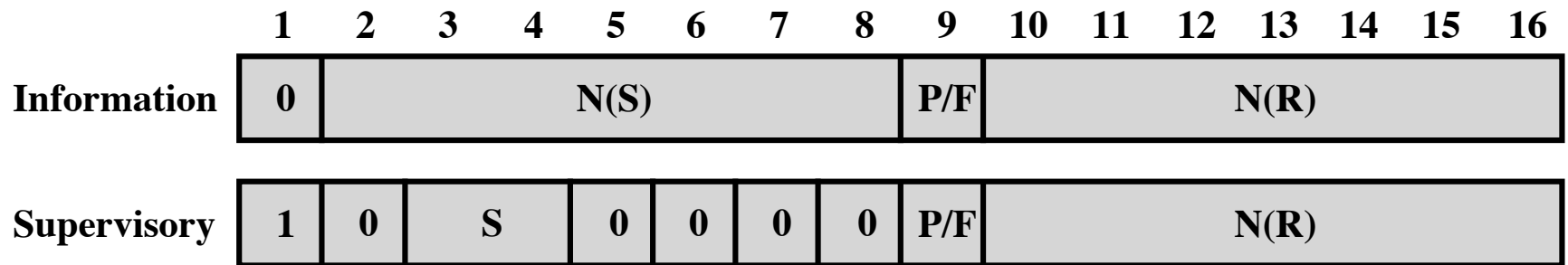
8-bit control field format

Trường điều khiển (tt)

- Bit Poll/Final: ý nghĩa tùy theo ngữ cảnh
  - Trong khung lệnh (command frame)
    - Ý nghĩa là bit P
    - 1 để mời gọi (poll) khung đáp ứng của các trạm ngang hàng
  - Trong khung đáp ứng (response frame)
    - Ý nghĩa là bit F
    - 1 để chỉ thị khung đáp ứng là kết quả của lệnh mời gọi

Trường điều khiển (tt)

- Khung thông tin và khung giám sát có thể mở rộng 16 bit
- Sử dụng chỉ số tuần tự là 7 bit

16-bit control field format

Trường thông tin

- **Chỉ có** trong các khung thông tin (I-frame) và một số khung không số (U-frame)
- Phải là một **số nguyên** các octet (8 bits)
- Chiều dài **thay đổi**, giới hạn **tùy** hệ thống

Trường FCS

- Dùng để phát hiện lỗi
- Được tính dựa trên **các bit còn lại** của khung
- CRC 16 bit
- Có thể dùng CRC 32 bit

Tổng kết Frame format

Flag	Address	Control	Information	FCS	Flag
8 bit	8/16 bit	8/16 bit	0 to N bit	16/32 bit	8 bit
Start of frame	Frame header		Information field	Frame check sequence	End of frame

0	N(S)				P/F	N(R)		
1	2	3	4	5	6	7	8	

Information

N(S) : send sequence number
N(R) : receive sequence number
P/F : Poll/final number

1	0	S	P/F	N(R)
---	---	---	-----	------

Supervisory

Receiver ready - RR
Receiver not ready - RNR
Reject - REJ
Selective reject - SREJ

S

1	1	M	P/F	M
---	---	---	-----	---

Unnumbered

CONTROL FIELD - 8 bit

0	N(S)								P/F	N(R)							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		

Information

1	0	S	-					P/F	N(R)							
---	---	---	---	--	--	--	--	-----	------	--	--	--	--	--	--	--

Supervisory

1	1	M	P/F	M	P/F	-									
---	---	---	-----	---	-----	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Unnumbered

CONTROL FIELD - 16 bit

Set Asynchronous Response Mode (SARM)
Set Normal Response Mode (SNRM)
.....

M

Hoạt động

- Trao đổi khung thông tin, khung giám sát và khung không số
- 3 giai đoạn
  - Khởi tạo
  - Trao đổi dữ liệu
  - Ngắt kết nối

Các lệnh và đáp ứng

Name	Command/ Response	Description
Information (I)	C/R	Exchange user data
Supervisory (S)		
Receive ready (RR)	C/R	Positive acknowledgment; ready to receive I-frame
Receive not ready (RNR)	C/R	Positive acknowledgment; not ready to receive
Reject (REJ)	C/R	Negative acknowledgment; go back N
Selective reject (SREJ)	C/R	Negative acknowledgment; selective reject
Unnumbered (U)		
Set normal response/extended mode (SNRM/SNRME)	C	Set mode; extended = 7-bit sequence numbers
Set asynchronous response/extended mode (SARM/SARME)	C	Set mode; extended = 7-bit sequence numbers
Set asynchronous balanced/extended mode (SABM, SABME)	C	Set mode; extended = 7-bit sequence numbers
Set initialization mode (SIM)	C	Initialize link control functions in addressed station
Disconnect (DISC)	C	Terminate logical link connection
Unnumbered Acknowledgment (UA)	R	Acknowledge acceptance of one of the set-mode commands
Disconnected mode (DM)	R	Responder is in disconnected mode
Request disconnect (RD)	R	Request for DISC command
Request initialization mode (RIM)	R	Initialization needed; request for SIM command
Unnumbered information (UI)	C/R	Used to exchange control information
Unnumbered poll (UP)	C	Used to solicit control information
Reset (RSET)	C	Used for recovery; resets N(R), N(S)
Exchange identification (XID)	C/R	Used to request/report status
Test (TEST)	C/R	Exchange identical information fields for testing
Frame reject (FRMR)	R	Report receipt of unacceptable frame

HDLC Commands and Responses

Khởi tạo

- Gửi U-frame khởi tạo **1 trong 6** chế độ
  - SNRM / SNRME
  - SARM / SARME
  - SABM / SABME
- Nếu đồng ý kết nối gửi lại U-frame **UA**
(unnumbered acknowledged)
- Nếu không đồng ý kết nối gửi lại U-frame **DM**
(disconnected mode)

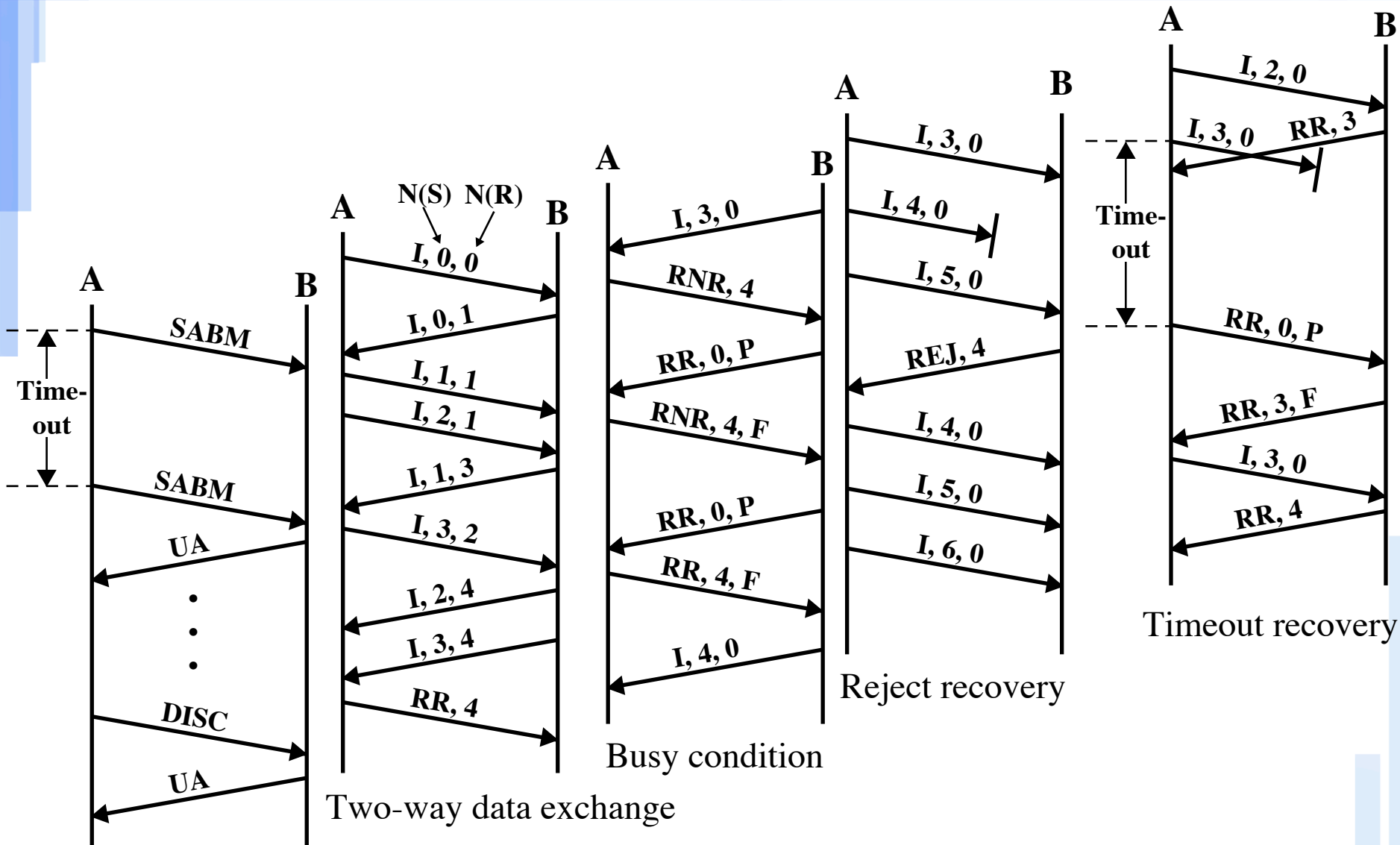
Trao đổi dữ liệu

- Sau khi đã kết nối
- Cả hai bên đều có thể gửi I-frame (chỉ số tuần tự bắt đầu từ 0)
- Các S-frame có thể được dùng để điều khiển dòng và điều khiển lỗi nếu
  - RR : ACK
  - RNR : bên nhận bận, sau đó phải phát RR để tiếp tục nhận dữ liệu
  - REJ: NACK (go-back-N)
  - SREJ: NACK (selective repeat)

Ngắt kết nối

- **Một trong hai** bên ngắt kết nối bằng cách gửi U-frame DISC (disconnect)
- Bên kia **phải** chấp nhận ngắt kết nối, **gửi lại** U-frame UA(unnumbered acknowledgment)
- Các khung quá độ có thể bị mất (việc phục hồi phải do các lớp trên)

Ví dụ quá trình hoạt động

Link setup and disconnect

BSC vs. HDLC

Feature	BSC	HDLC
Transmission technique	Async/Sync	Sync
Transmission mode	Half-duplex	Half/Full duplex
Framing		
Start	SYN SYN	Flag
Stop	Characters	Flag
Frame formats	Numerous	1 (3 types)
Control information	Header, control frames	Header (1-2 bytes)
Addressing	Contention or polling	Header
Error detection	LRC, CRC-16, CRC-12	CRC-CCITT
Error checking	Transmission block only	Entire frame
Error control	Stop-and-wait	Go-back-N or selective repeat
Flow control	WACK	Sliding window
Window size	1	7 or 127
Transparency	DLE	Bit stuffing

Nội dung

- Điều khiển dòng dữ liệu
- Điều khiển lỗi
- Một số nghi thức điều khiển liên kết dữ liệu
  - Nghi thức Binary synchronous communication (BSC)
  - Nghi thức High-level data link control (HDLC)
  - **Một số nghi thức DLC khác**

Link Access Procedure, Balanced (LAPB)

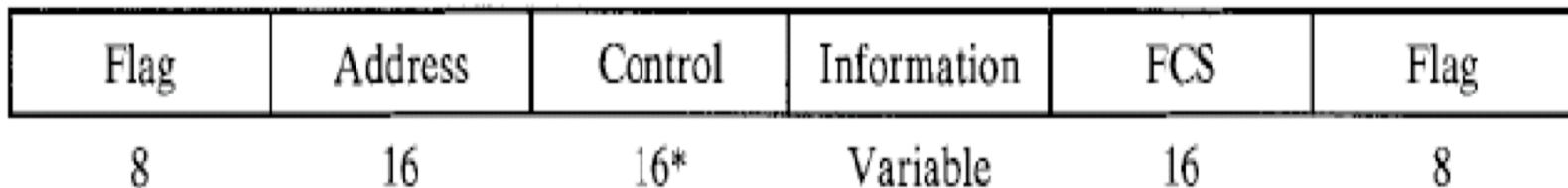
- Một phần của chuẩn X.25 (ITU-T)
- Tập con của HDLC, chỉ cung cấp chế độ ABM
- Dùng trong liên kết point-to-point giữa hệ thống của người dùng và node của mạng chuyển mạch gói

Flag	Address	Control	Information	FCS	Flag
8	8n	8 or 16	Variable	16 or 32	8

(a) HDLC, LAPB

Link Access Procedure, D-Channel(LAPD)

- Dùng trong mạng ISDN (ITU-D)
- Chỉ dùng chế độ truyền ABM
- Luôn dùng chỉ số trình tự 7 bit (không dùng 3 bit)
- Trường FCS luôn 16 bit
- Trường địa chỉ 16 bit chứa 2 địa chỉ phụ
  - Một cho thiết bị và một cho người dùng (lớp trên)

(b) LAPD

Logical Link Control (LLC)

- Một phần của chuẩn IEEE 802 (điều khiển mạng LAN)
- Định dạng khung khác HDLC
- Tất cả các trạm ngang hàng
- Điều khiển liên kết tách thành lớp MAC (medium access layer) và lớp LLC (phía trên lớp MAC)

LCC (tt)

- MAC

- Cung cấp địa chỉ thiết bị gửi và thiết bị nhận
- Phát hiện lỗi (CRC - 32)

- LLC

- Cung cấp điểm truy cập nguồn và đích (Destination and source access points – DSAP, SSAP)
- Trường điều khiển giống HDLC

MAC control	Dest. MAC address	Source MAC address	DSAP	SSAP	LLC control	Information	FCS
Variable	16 or 48	16 or 48	8	8	16*	Variable	32

(c) LLC/MAC

Frame relay

- Khả năng truyền dòng dữ liệu tốc độ cao qua mạng chuyển mạch
- Được dùng thay thế cho X.25
- Điều khiển liên kết dữ liệu dùng LAPF (Link Access Procedure for Frame-Mode Bearer Services)
- Thực sự gồm 2 nghi thức
  - Điều khiển (control protocol) tương tự như HDLC
  - Nhân (core protocol) tập con của nghi thức điều khiển
- Chỉ hỗ trợ chế độ truyền ABM

Frame relay (tt)

- Chỉ số trình tự 7 bit, CRC-16
- Trường địa chỉ dài 2, 3 hay 4 octet
- LAPF core không có trường điều khiển (không điều khiển dòng, điều khiển lỗi)

Flag	Address	Control	Information	FCS	Flag
8	16 or 32	16*	Variable	16 or 32	8

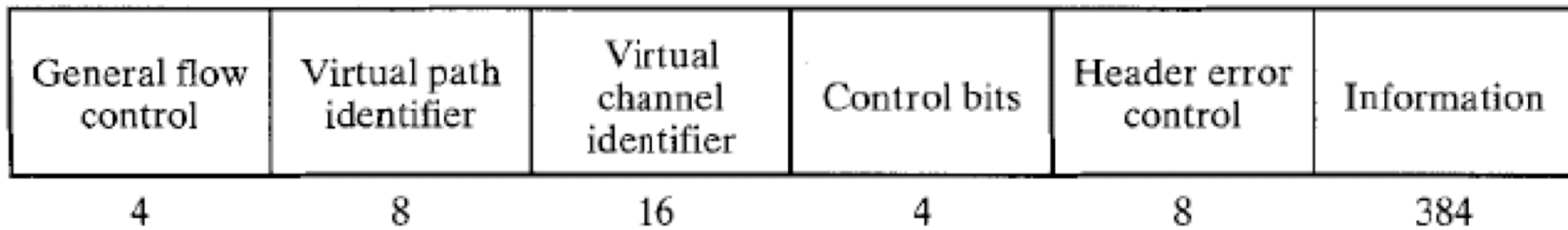
(d) LAPF (control)

Flag	Address	Information	FCS	Flag
8	16 to 32	Variable	16	8

(e) LAPF (core)

Asynchronous Transfer Mode (ATM)

- Khả năng truyền dòng dữ liệu qua mạng tốc độ cao
- Không dựa trên HDLC
- Định dạng khung gọi là “cell”
- Cell có kích thước cố định 53 octet (424 bit)

(f) ATM